

Toesig oor Woordbediening

**Deur
Johannes Guillaume Brink**

Toesig oor Woordbediening

deur

Johannes Guillaume Brink

201210013

Skripsi

voorgelê om gedeeltelik te voldoen
aan die vereistes

vir die B.Th.-graad

in die Departement Diakonologie
aan die

Afrikaanse Protestantse Akademie

onder leiding van
Prof. Dr. Johan Bosman

November 2017

Voorwoord

Eer aan ons God en hemelse Vader, deur onse Here Jesus Christus en die werking van die Heilige Gees wat my in staat gestel het om hierdie skripsie te kon lewer.

Deur die genade is daar 'n aantal mense wat 'n beduidende invloed op my lewe gehad het, wat ek graag in herinnering wil roep.

Eerstens betoon ek my innige waardering vir my eggenote, Marguerite, vir al haar liefdevolle bystand, ondersteuning en aanmoediging, asook ons twee seuns, Barend en Jan.

Ek spreek hiermee groot dank uit vir my ouers, skoonmoeder, suster, swaer en skoonsuster wat deur die afgelope jare van theologiese studies my opgedra het in hul gebede en my bygestaan het waar hulle kon.

My studente klasmaats, Adriaan, oom Leon, Nico en Ryno wat oor die jare my ondersteun het en akademies gestimuleer het.

Baie dankie aan prof. dr. Johan Bosman as my studieleier en al die ander dosente by die Afrikaanse Protestantse Akademie, vir al u opofferings en stimulasies wat my gelei en gevorm het in hierdie ontdekkingsreis.

Groot dank aan me. Adendorff by die F.A.H van Staden biblioteek vir al u moeite en tyd met die soek van bronne en inligting.

Mag die HERE die resultate van hierdie skripsie seën tot uitbouing van sy Koninkryk hier op aarde, nie net binne die grense van die AP Kerk nie, maar ook ander kerkgroeperinge.

OPSOMMING EN SLEUTELTERME

Teen die agtergrond van die nood en dringendheid van die toesighouding deur ouerlinge oor suiwere Woordbediening wat kerke, binne die gereformeerde familie, baie na aan die hart lê, stel die skripsie *Toesig op Woordbediening* riglyne vir die ouerling of ouerlingrade om hul te help te wees met hul opdrag/verantwoordelikheid van toesig oor die suiwere Woordbediening. Heitink se model (met verrekening van Janse van Rensburg se beoordeling) is die metode van navorsing. Hiervolgens word die hermeneutiese, empiriese, en strategiese perspektiewe verreken:

Hermeneutiese perspektief:

1. Om die Skriftuurlike perspektiewe aan te toon van ouerlinge se verantwoordelikheid om toesig te hou oor suiwere Woordbediening.
2. Om perspektiewe te bied vanuit 'n literatuurstudie wat die bydrae van aangrensende vakwetenskappe oor die rol wat toesig in die hedendaagse samelewing speel, te verreken.
3. Om perspektiewe te bied vanuit 'n literatuurstudie van ouerlingskap in die gereformeerde tradisie oor toesig oor die suiwere bediening van die Woord tydens die erediens.

Empiriiese perspektief:

4. Om na te vors na watter mate ouerlinge toesig hou oor Woordbediening en of daar 'n behoefte is aan opleiding met betrekking tot hierdie onderwerp.

Strategiese perspektief:

5. Om konkrete riglyne aan ouerlinge voor te stel, om die bediening van die Woord tydens die erediens suiwer te hou.

Ten einde hierdie doelwitte te bereik, het die volgende verloop in die studie plaasgevind:

Revelante Skrifgedeeltes (nl. Génesis 2:16-17; Exodus 20:19; Deuterónómium 13:1-5; 1 Konings 18:24; Lukas 24:27; Handelinge 20:28; 1 Korinthiërs 14:29) is

teologies-krities verwerk, aan die hand van eksegese en vakgespesialiseerde literatuur, ten einde die Bybelse opdrag aan ouderlinge as toesighouers oor Woordbediening, vas te stel. Daarmee saam is aandag gegee aan die aspek van toesig as aangrensende wetenskap en hoe dit aanvullend is tot die taak van toesighouding deur die ouerling wat in die regeringamp staan. Dit is in verband gebring met die amp van die ouerling en die Skriftuurlike perspektief daaraan verbonde. Die geskiedenis binne die gereformeerde tradisie is nagespeur om die plig van die ouerlinge as toesighouers oor die Woordbediening goed te verstaan.

'n Empiriese ondersoek met behulp van 'n selfevalueringsblad is by die 15de sinode van die Afrikaanse Protestantse Kerk geloots, waarmee vas gestel is in watter mate ouerlinge oor Woordbediening toesig hou en of daar 'n behoefté is aan opleiding met betrekking tot hierdie onderwerp. Hierdie ondersoek het aangetoon dat, die manier waarop ouerlinge toesig hou oor Woordbediening sterk beïnvloed word deur die feit of daar opleiding ontvang is of nie. Verder is bevind dat opleiding om toesig te hou oor Woordbediening, tydens die erediens in die Kerk van die Here Jesus Christus, nodig en belangrik, is.

Toesig oor Woordbediening bied riglyne vir die ouerling/ouerlingraad met die oog op toesig oor Woordbediening, te wete: Jesus Christus is die hoof van die Kerk en die ouerlinge het slegs afgeleide gesag; Woordbediening toon die ware God soos Hy Homself openbaar het, veral in sy Seun, Jesus Christus; Woordbediening moet in lyn wees met die res van die Skrif; Woordbediening moet ooreenstem met die Belydenisskrifte; Woordbediening moet verstaanbaar wees en spreek tot die lewe van die hoorders vandag.

Sleutelterme: Toesig oor Woordbediening; Génesis 2:16-17; Exodus 20:19; Deuteronomium 13:1-5; 1 Konings 18:24; Lukas 24:27; Handelinge 20:28; 1 Korinthiërs 14:29; ouerling; riglyne; gereformeerde

ABSTRACT AND KEY WORDS

Against the background of the need and urgency of supervision of Biblical ministry of the Word by elders, that churches within the Reformed Family deem important, the mini-dissertation *Supervision of Ministry of the Word* sets guidelines for the elder or the elder's council to assist them with their assignment / responsibility of supervision of the Biblical ministry of the Word. Heitink's model (with the incorporation of Janse van Rensburg's assessment) is the method of research. Accordingly, the hermeneutical, empirical, and strategical perspectives are:

Hermeneutical perspective:

1. To show the Scriptural perspectives of elders' responsibility to oversee Biblical ministry of the Word.
2. To provide perspectives from a literature study that take into account the contribution of adjoining disciplines in the role of supervision in contemporary society.
3. To offer perspectives from a literature study of supervising the Biblical ministry of the Word during the worship service by the elders in the reformed tradition.

Empirical perspective:

4. To research the extent to which elders oversee the ministry of the Word and whether there is a need for training related to this subject.

Strategical perspective:

5. To present concrete guidelines to elders, to maintain the Biblical ministry of the Word during the worship service.

In order to achieve these goals, the research was done as follows:

Relevant parts of the Scripture (i.e. Genesis 2: 16-17; Exodus 20:19; Deuteronomy 13: 1-5; 1 Kings 18:24; Luke 24:27; Acts 20:28; 1 Corinthians 14:29) were processed in a theological-critical manner, on the basis of exegesis and specialized literature, in order to determine the biblical instruction to elders as overseers on the ministry of the Word. In addition, attention was given to the aspect of supervision as adjoining

science and how it is complementary to the task of supervision by the elders in the elder's office. It is related to the office of the elder and the Scriptural perspective. History in the reformed tradition has been traced to understand the duty of the elders as supervisors of the ministry of the Word.

An empirical investigation by means of a questionnaire was done at the 15th Synod of the Afrikaans Protestant Church, which determined the extent to which elders are overseeing the ministry of the Word and whether there is a need for training on this subject. This investigation showed that the way in which elders oversee the ministry of the Word are strongly influenced by whether or not training has been received. It is also evident that training to oversee the ministry of the Word during the worship service in the Church of the Lord Jesus Christ, is necessary and important.

Supervision of

Ministry of the Word provides guidance for the elder / elders' council for the purpose of overseeing the ministry of the Word, namely: Jesus Christ is the head of the Church and the elders only have derivative authority; ministry of the Word shows the true God as He revealed Himself, especially in His Son, Jesus Christ; ministry of the Word must be similar to the rest of Scripture; ministry of the Word must match the Confessions; ministry of the Word must be understandable and be relevant to the lives of hearers today.

Key terms: Supervision of ministry of the Word; Genesis 2:16-17; Exodus 20:19; Deuteronomy 13: 1-5; 1 Kings 18:24; Luke 24:27; Acts 20:28; 1 Corinthians 14:29; elder; guidelines; reformed

INHOUDSOPGawe

	Bl.
HOOFSTUK 1: INLEIDING	1
1.1. Agtergrond en Probleemstelling.....	1
1.1.1. Agtergrond.....	1
1.1.1.1. Die noodsaaklikheid van Ouderlinge se toesighouding oor Woordbediening.....	1
1.1.2. Probleemstelling.....	4
1.1.3. Sentrale Navorsingsvraag.....	4
1.2. Doelwit en Doelstellings.....	5
1.2.1. Doelstelling.....	5
1.2.2. Doelwitte.....	5
1.3. Sentrale Teoretiese Argument.....	6
1.4. Metodologie.....	6
1.5. Voorlopige Hoofstukindeling.....	8
1.6. Skematiese Voorstelling.....	8
 HOOFSTUK 2: ‘N BYBELSE OPDRAG AAN OUDERLINGE.....	 11
2.1. Inleiding.....	11
2.2. Doel.....	13
2.3. Génesis 2:16-17.....	13
2.4. Exodus 20:19.....	14
2.5. Deuteronomium 13:1-5.....	14
2.6. 1 Konings 18:24.....	16
2.7. Lukas 24:27.....	17
2.8. Handelinge 20:28.....	17
2.9. 1 Korintheërs 14:29.....	18
2.10. Samevatting.....	19
2.11. Voorlopige Gevolgtrekking.....	20

HOOFSTUK 3: TOESIG IN DIE HEDENDAAGSE SAMELEWING.....	23
3.1. Inleiding.....	23
3.2. Doel.....	23
3.3. Definiëring van toesig vanuit die Aangrensende Wetenskappe.....	23
3.4. Toesig en leierskap vanuit die Aangrensende Wetenskappe.....	24
3.5. Die Aanknopingspunt tussen toesig en leierskap vanuit die Aangrensende Wetenskappe en binne die Teologiese Wetenskap.....	26
3.6. Samevatting.....	27
3.7. Voorlopige Gevolgtrekking.....	27
HOOFSTUK 4: ‘N UITGEVOERDE TAAK IN DIE GEREFORMEERDE TRADISIE.....	29
4.1. Inleiding.....	29
4.2. Doel.....	29
4.3. Ouderlinge se toesig oor Woordbediening in die geskiedenis.....	29
4.3.1 Woordbediening aan die begin van die Reformasie.....	29
4.3.2 Woordbediening tydens 1568 tot 1620.....	30
4.3.3 Woordbediening tydens 1620 tot 1700.....	32
4.3.4 Woordbediening in 1834.....	32
4.3.5 Woordbediening ná 1834.....	33
4.3.6 Woordbediening in die 20 ^{ste} eeu en tot hede.....	34
4.4. Samevatting.....	38
4.5. Voorlopige Gevolgtrekking.....	39
HOOFSTUK 5: ‘N GEMEENTEPRAKTYK IN DIE AP KERK.....	43
5.1. Inleiding.....	43
5.2. Doel.....	44
5.3. Die Meetinstrument.....	44
5.3.1. Beskrywing van Meetinstrument.....	44
5.3.2. Moontlike leemtes in die selfevalueringsblad.....	45
5.4. Resultate van Afdeling A.....	46
5.4.1. Feite van Afdeling A.....	46
5.4.2. Interpretasie van Afdeling A.....	49

5.4.3. Voorlopige gevolgtrekkings van Afdeling A.....	50
5.5. Resultate van Afdeling B.....	50
5.5.1. Feite van Afdeling B.....	50
5.5.2. Interpretasie van Afdeling B.....	52
5.5.3. Voorlopige gevolgtrekkings van Afdeling B.....	52
5.6. Resultate van Afdeling C.....	52
5.6.1. Feite van Afdeling C.....	52
5.6.2. Interpretasie van Afdeling C.....	55
5.6.3. Voorlopige gevolgtrekkings van Afdeling C.....	57
5.7. Resultate van Afdeling D.....	58
5.7.1. Feite van Afdeling D.....	58
5.7.2. Interpretasie van Afdeling D.....	64
5.7.3. Voorlopige gevolgtrekkings van Afdeling D.....	65
5.8. Resultate van Afdeling E.....	66
5.8.1. Feite van Afdeling E.....	66
5.8.2. Interpretasie van Afdeling E.....	69
5.8.3. Voorlopige gevolgtrekkings van Afdeling E.....	70
5.9. Samevatting.....	71
5.10. Finale Voorlopige Gevolgtrekking.....	71
HOOFSTUK 6: KOERSGEWING WAT SUIWERHEID WIL DIEN.....	74
6.1. Inleiding.....	74
6.2. Doel.....	74
6.3. Jesus Christus is die Hoof van die Kerk en die Ouderlinge het slegs afgeleide gesag.....	74
6.4. Woordbediening toon die ware God soos Hy Homself openbaar het, veral in sy Seun, Jesus Christus.....	75
6.5. Woordbediening moet inlyn wees met die res van die Skrif.....	76
6.6. Woordbediening moet ooreenstem met die Belydenisskrifte.....	77
6.7. Woordbediening moet verstaanbaar wees en spreek tot die lewe van die hoorders vandag.....	77

HOOFSTUK 7: SLOT.....	79
7.1. Terugblik.....	79
7.2. Hermeneutiese Perspektief.....	79
7.3. Empiriese Perspektief.....	82
7.4. Strategiese Perspektief.....	83
7.5. Finale Bevinding.....	84
7.6. Verdere Studiemoontlikhede.....	84
 BYLAAG.....	86
 BRONNELYS.....	90